

Posudek diplomové práce Mgr. Adély Minaříkové

Caspar Lehmann: umělec na dvoře Rudolfa II.

Univerzita Karlova, FFUK, Ústav pro dějiny umění

Téma, které si Adéla Minaříková vybrala se na první pohled může zdát jako neproblematické zpracování jedné umělecké osobnosti, navíc osobnosti známé a skoro bychom mohli říct známé natolik, že když se řekne počátky českého řezaného skla vybaví se právě jméno Caspar Lehmann. O to složitější bylo tuto osobnost správně uchopit a vyrovnat se s mnoha problémy, které dílo tohoto řezáče horského křišťálu a posléze "specialistu" na řezbu skla ve dvorských službách císaře Rudolfa II. po mnoho let provázejí. Na jedné straně bylo třeba se probrat stávající literaturou, v níž se Caspar Lehmann jako významný umělec na rudolfinském dvoře vždy znovu objevuje a v souvislosti s tím vyhledat a zkontrolovat známé prameny a posoudit správnost jejich interpretace. Další nezbytnou a nelehkou prací bylo shromáždit všechna díla, která kdy byla tomuto umělci připisována a dospět k vlastnímu názoru na oprávněnost či neoprávněnost příslušných atribucí. I zde je třeba zdůraznit, že se jedná o jednotlivá díla dnes roztroušená v mnoha světových sbírkách nebo v některých případech dnes nezvěstná.

Diplomantka se s těmito problémy vyrovnala velmi dobře. Pečlivě shromáždila veškerou literaturu a velmi svědomitě vyhledávala rozptýlené prameny a to přímo v příslušných archivech nejen v Praze, ale i např. ve Vídni. Tak se jí podařilo předložit životopis, ve kterém jsou nejen shromážděna a dobře interpretována dostupná data, ale který mohla navíc obohatit o velmi podstatný údaj z dosud neznámého dokumentu, který konečně doložil existenci známého privilegia k řezání skla, které měl Caspar Lehmann podle Joachima von Sandrarta obdržet od císaře Rudolfa II. a o jehož skutečné existenci se dosud jen spekovalo.

S velkou energií a vytrvalostí se Adéla Minaříková věnovala otázce Lehmannova díla. I zde bylo třeba na základě literatury shromáždit všechna až dosud Lehmannovi připisovaná díla, ale především shromáždít jejich dokumentaci. Diplomantka vyvinula velké úsilí k tomu, aby pokud možno mohla jednotlivá díla studovat v reálu. Postupně se jí podařilo studovat ve sbírkách nejen v Praze v Uměleckoprůmyslovém muzeu, ale i ve Vídni, Drážďanech a Londýně. Pořádila tak velmi výmluvnou fotodokumentaci zčásti z fotografií z jednotlivých sbírek, ale i dokumentaci vlastní. Pro následné úvahy o Lehmannově autorství jednotlivých děl tak mohla využít velkých zvětšenin, které ji usnadňovaly posuzovat technickou úroveň i umělecký "rukopis" řezané výzdoby. Diplomantka při své práci využila rovněž grafických předloh a počet již známých dále rozšířila.

Zdůraznit bych chtěla i skutečnost, že soubor děl, která jsou dnes tomuto umělci připisována je velmi nesourodý a není jednoduché si k němu najít klíč. Diplomantka dobře

využila i možnosti konzultací s technologi z Grünes Gewölbe v Drážďanech, kteří se zabývají výzkumem sklářské suroviny. Bude jistě užitečné, když se Adéla Minaříková bude tímto tématem ještě dále zabývat – napovídá tomu i zvolené téma její doktorské práce – aby do svých úvah o díle Caspara Lehmana mohla zahrnout i širší okruh příbuzných prací. Již dnes ale výsledky jejích úvah dokládají dobrou znalost zkoumaného materiálu a bystré postřehy. Výsledkem je podle mého názoru kvalitní práce vystavěná na solidních základech, která poskytuje o Casparu Lehmanovi fundovanou informaci i pro budoucí badatele. Práci proto s potěšením doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

PhDr. Beket Bukovinská
Ústav dějin umění AVČR